Αθλητισμός και βία στα γήπεδα

Β’1

Οι ρίζες του αθλητισμού

Ο αθλητισμός είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της.

Στην Αρχαια Ελλαδα, ο αθλητισμός στην Αθηνα θεωρούταν κοινωνικό και πολιτισμικό αγαθό και είχε παιδαγωγικό χαρακτήρα, ενώ αντίθετα στην Σπαρτη ο αθλητισμός χρησιμοποιούταν για την στρατιωτική εκπαίδευση. Ωστόσο σημαντική είναι η στρωματική διάσταση του αθλητισμού στο πέρασμα του χρόνου.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες, ο πρόδρομος του αθλητισμού

Οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες έγιναν το 777π.Χ, για να κατευνάσουν οι Ελληνες την οργή των θεων και να τους ευχαριστήσουν για τις ευεργεσίες τους.

Για τη λαϊκή αντίληψη, με τους αγώνες αυτούς θα κέρδιζαν την εύνοια των θεών. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ετελούντο κάθε τέσσερα χρόνια στον ιερό χώρο της Ολυμπιας.

Ο αθλητής που κέρδιζε στους Ολυμπιακούς Αγώνες στεφανώνονταν με το στεφάνι της αγριελιάς, γύριζε θριαμβευτής στην πατρίδα του και οι συμπατριώτες του γκρέμιζαν σ' ένα σημείο τα τείχη της πόλης, για να περάσει από κει ο νικητής -ενέργεια καθαρά συμβολική, που σήμαινε πως η πόλη που αναδείκνυε Ολυμπιονίκες δεν είχε ανάγκη από τείχη για να προασπίσει την ασφάλειά της.

Από τον 4ο αιωνα π.Χ, και κατά την περίοδο της Ρωμαϊκης αυτοκρατορίας, οι αθλητικοί αγώνες εκφυλίστηκαν και μεταβλήθηκαν σε αιματηρούς αγώνες του Ρωμαϊκού ιππόδρομου. Οι αγώνες αυτοί ήταν αιματηρές συγκρούσεις μονομαχων, που τους έφερναν αντιμέτωπους μέσα σε τεράστια σταδια.

Τα πρώτα κρούσματα βίας στον αθλητισμό

Ακολουθεί μία εποχή, μετά τον 8ο αιωνα π.Χ, όπου ο αθλητισμός ήταν μόνο για τους ευγενείς. Το πιο σημαντικό άθλημα ήταν οι έφιπποι ιπποτικοί αγώνες μέχρι θανάτου. Οι αντίπαλοι, χωρισμένοι σε δύο ομάδες, ρίχνονταν καταπάνω ο ένας στον άλλον, χωρίς να τηρούν κανένα αγωνιστικό νόμο ή κανόνα.

Μετέπειτα:

Από το 1896 με την θέσπιση των Σύγχρονων Ολυμπιακων αγωνων, ο αθλητισμός πήρε διαστάσεις οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές. Δημιουργήθηκαν κανόνες και κανονισμοί για τα αθλήματα, οι φάσεις των αγωνισμάτων, καθώς και οι εξειδικεύσεις στον τομέα του αθλητισμού.

Τα ΜΜΕ είναι σαφώς ο μοχλός για την παγκοσμιοποίηση του αθλητισμού, ενός προϊόντος μοναδικού καθώς μπορεί να ενώσει τους ανθρώπους ανεξαρτήτως διακρίσεων. Με την σύσφιξη των διεθνών σχέσεων, αυξάνεται ο αριθμός των αθλητών και των αθλουμένων, δημιουργούνται νέοι κυβερνητικοί και μη οργανισμοί, ενώ βελτιώνονται και οι αθλητικοί αγώνες.

Οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να διακριθούν στα Σωματεία, στις Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες, στις ομοσπονδίες, στα τμήματα αμειβομένων αθλητών, στη Εθνική ολυμπιακή επιτροπή, η Γενικη γραμματια αθλητισμου καθώς και στους συνδέσμους προπονητών, διαιτητών και κριτών.

Η έκταση του φαινομένου

Η βία και ο χουλιγκανισμός εντός και εκτός των γηπέδων παραμένει, ακόμα, άλυτο πρόβλημα. Η Πολιτεία δεν έχει κατορθώσει να εξαρθρώσει ένα φαινόμενο το οποίο διαρκώς εξελίσσεται.

Ο χουλιγκανισμός και η βία στα γήπεδα είναι δυο κυρίαρχα στοιχεία που αποτελούν «αρρώστια» για τον ελληνικό αθλητισμό. Τα συναντάμε περισσότερο στα δημοφιλή αθλήματα, όπως το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ. Πρωταγωνιστές τους οπαδοί των «μεγάλων» αθλητικών σωματείων όπως ο Ολυμπιακός, ο Παναθηναϊκός, ο ΠΑΟΚ, κλπ.

Βασικά ο χουλιγκανισμός εκφράζεται στα γήπεδα αλλά γεννιέται στις γειτονιές. Εκεί γαλουχούνται οπαδοί με μίσος για τον αντίπαλο, αλλά και εκτός γηπέδων, οι πορείες των οπαδών μετατρέπονταν σε ραντεβού θανάτου. Ο στόχος ήταν ένας. Η αρπαγή του κασκόλ, ή του λάφυρου του αντιπάλου με κάθε τρόπο ακόμα και τον θανάσιμο τραυματισμό του αντιπάλου.

Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο οι οπαδοί εξοπλίζονταν με σίδερα, ξύλα, πέτρες, μαχαίρια, μέχρι και περίστροφα. Πόλεμος κανονικός όπου ο θύτης γινόταν θύμα και το θύμα θύτης και τον γείτονα.

Αίτια και αποτελέσματα

Στις μέρες μας, όμως, η κατάσταση είναι σαφώς βεβαρημένη. Η αποθέωση της βίας και η διαρκώς αυξανόμενη προβολή της, η αποπροσωποποίηση των σχέσεων, η κοινωνική αναλγησία, η διάρρηξη του κοινωνικού ιστού, ο ανταγωνισμός, η αποθέωση του ατομικού επιτεύγματος και η μοναχική πορεία χωρίς οράματα, στόχους και ιδανικά καθιστούν το σύγχρονο άνθρωπο ευάλωτο στην εκδήλωση βίαιων συμπεριφορών.

Τα αποτελέσματα των ερευνών αποδεικνύουν ότι η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων πολιτών πιστεύει ότι η ατιμωρησία της βίας στα γήπεδα αποτελεί την κυριότερη αιτία διαιώνισής της και επιρρίπτει τις ευθύνες στις διοικήσεις των ομάδων, ενώ το 50% των φιλάθλων εκτιμά ότι η συχνότητα των συμπλοκών στα γήπεδα έχει σαφώς αυξηθεί τα τελευταία χρόνια.

Περιστατικά στην Ελλάδα

Το 1986 και το 1991 είχαμε τους δυο πρώτους νεκρούς από φαινόμενα χουλιγκανισμού και ήταν... παράπλευρες απώλειες, αφού δεν συμμετείχαν στα επεισόδια όμως κάποιοι αποφάσισαν να αφαιρέσουν ανθρώπινη ζωή στο βωμό της καφρίλας τους και των άγριων ενστίκτων τους.

Τον Οκτώβριο του 1986, πριν τον αγώνα της Λάρισας με τον ΠΑΟΚ στο Αλκαζάρ, σημειώθηκαν σοβαρά επεισόδια μεταξύ των οπαδών των δύο ομάδων. Ο αγώνας ξεκίνησε και από την πλευρά των οπαδών του "Δικεφάλου" εκτοξεύτηκε φωτοβολίδα, η οποία βρήκε στην καρωτίδα τον Χαράλαμπο Μπλιώνα, ο οποίος καθόταν απέναντι. Ο άτυχος φίλαθλος της Λάρισας άφησε την τελευταία του πνοή στο γήπεδο.

Πέντε χρόνια μετά και συγκεκριμένα τον Γενάρη του 1991, ο 15χρονος Γιώργος Παναγιώτου ήταν το δεύτερο θύμα στα γήπεδα. Φίλος του Ολυμπιακού ο νεαρός, δέχτηκε κροτίδα στην κοιλιακή χώρα στα επεισόδια που σημειώθηκαν πριν την έναρξη του αγώνα με την ΑΕΚ στη Νέα Φιλαδέλφεια, που διακόπηκε από τη ρίψη καπνογόνου και έφυγε από τη ζωή.

ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ: Παρόντες σε αθλητικούς χώρους

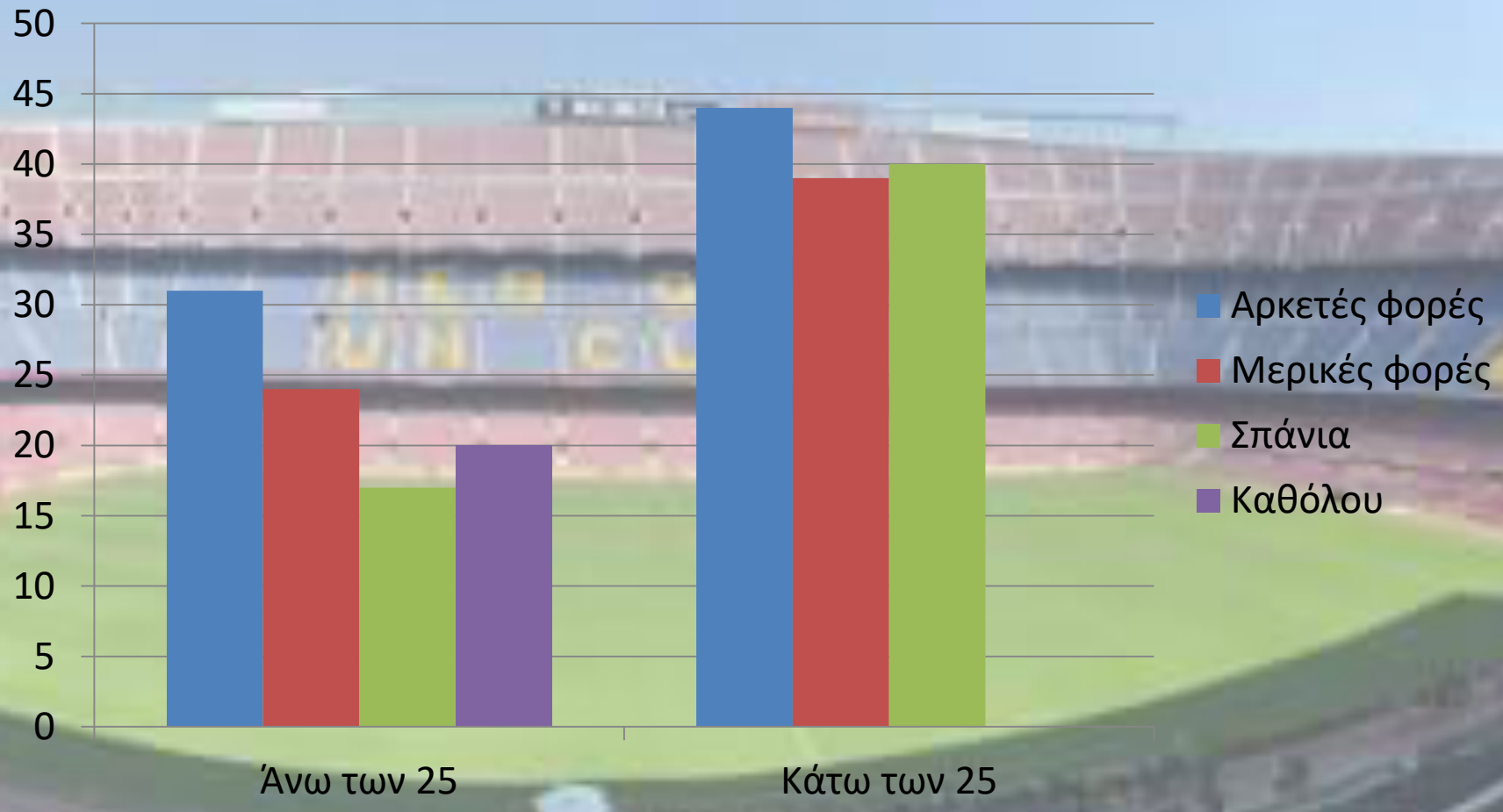

Δικαιολογεί η αντιπαλότητα των ομάδων τη βία στον αθλητισμό;

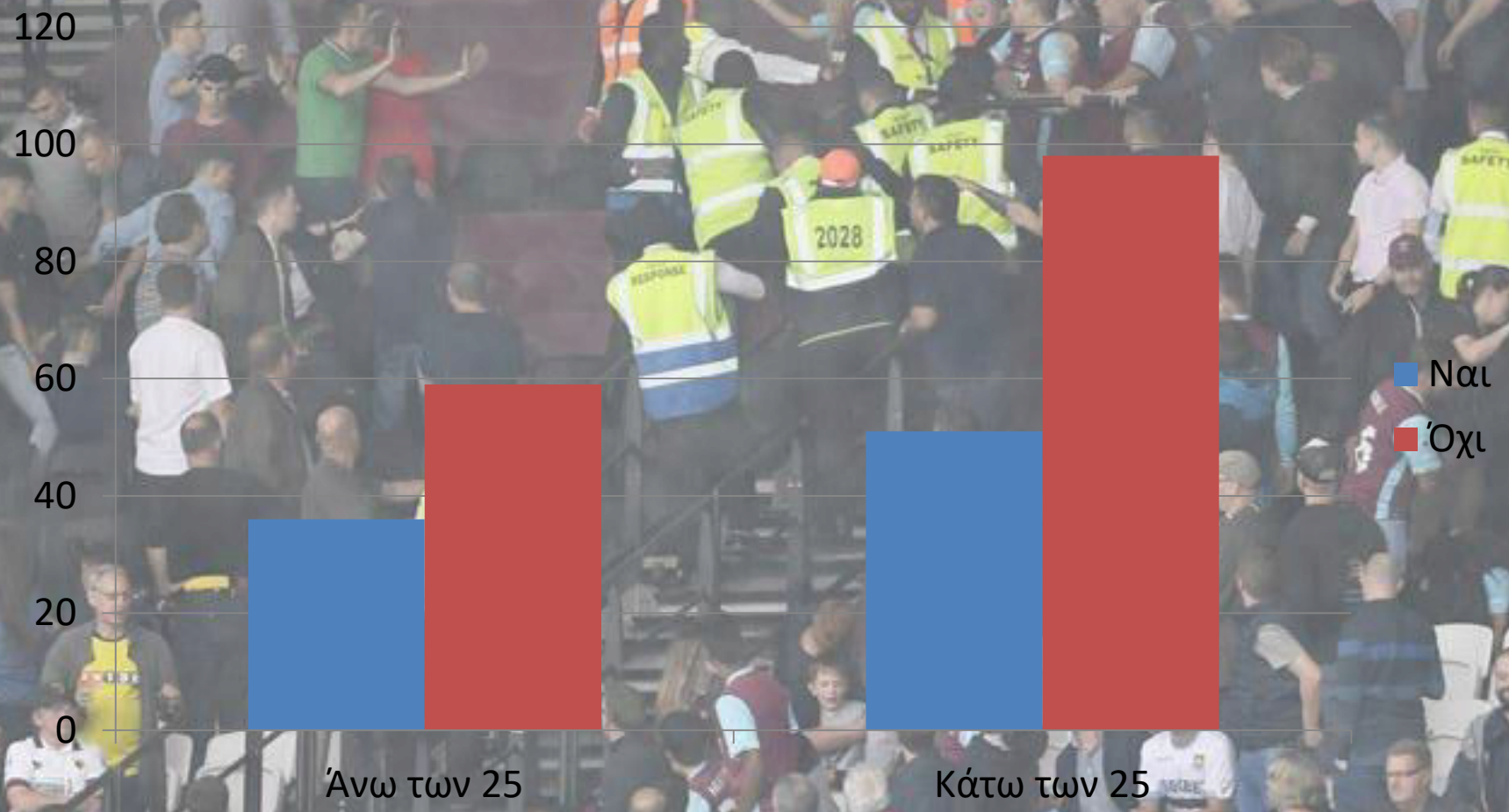

Ήταν παρόντες σε σκηνή βίας σε γήπεδο

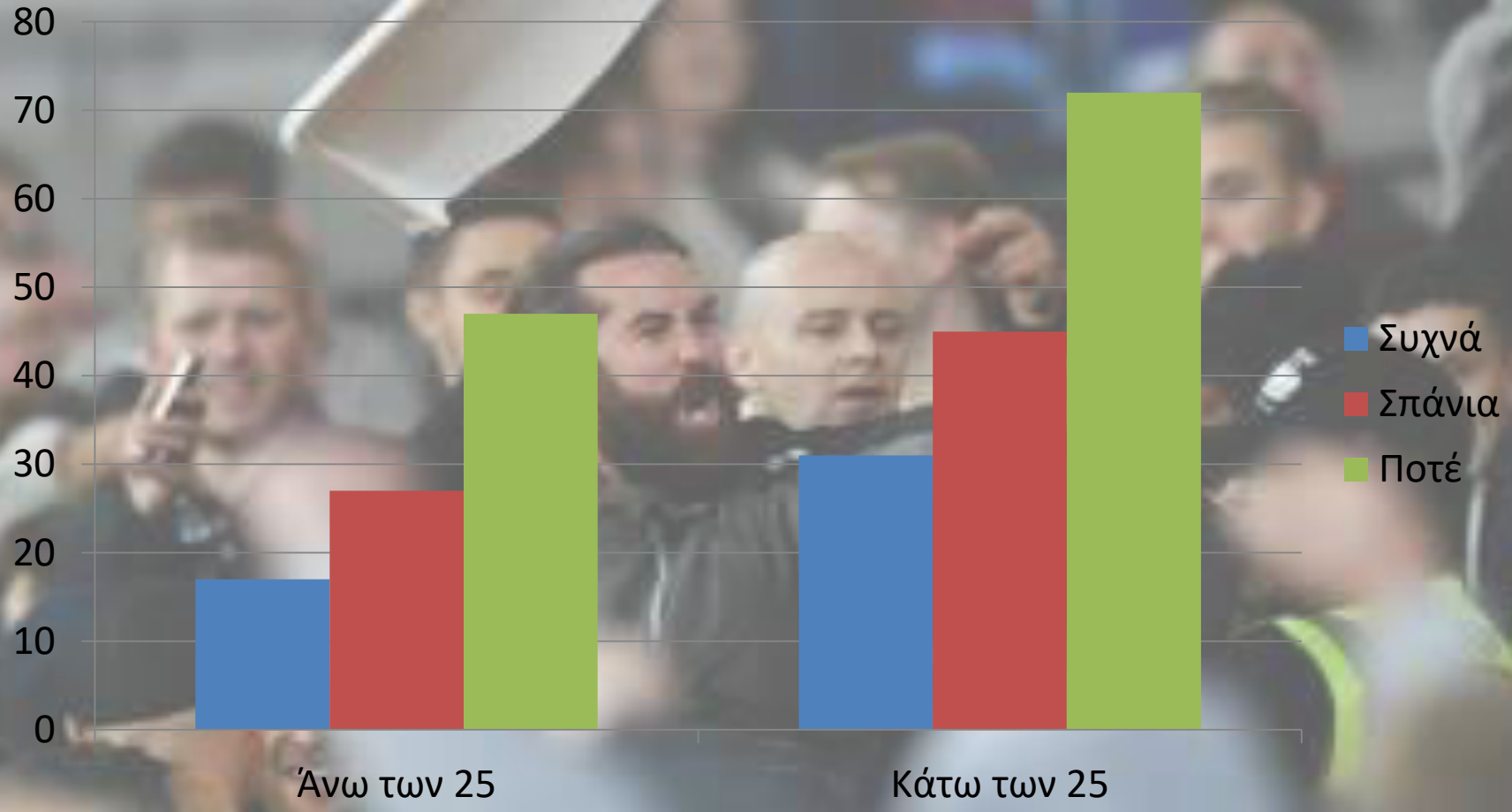

Ερωτήσεις ανοικτού τύπου (η πλειοψηφία απάντησε:)

Ποια μέτρα πρέπει να λάβουμε στα γήπεδα ώστε να αποτρέψουμε το φαινόμενο της βίας;

- Περισσότερη αστυνόμευση, έλεγχος των οπαδών και επιβολή ποινών στους παραβάτες.

Κατά τη γνώμη σας, η βία στον αθλητισμό έχει το ίδιο αντίκτυπο στη κοινωνία με τις άλλες μορφές βίας;

- Ναι, αν και όχι τόσο σοβαρή αποτελεί μία από τις συχνότερες μορφές βίας.

Έχει αυξηθεί η βία στα γήπεδα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια;

- Ναι, έχει αυξηθεί.

Σοβαρότητα του προβλήματος σε κλίμακα από το 1 εώς το 10;

- Μέσος όρος: 7/10.

ΤΕΛΟΣ

Επιμέλεια του Powerpoint:
Γεωργιάδη Κατερίνα
Γιαννίλα Στεφανία
Δρούγα Όλγα